

stejnou, poněvadž touto náležitostí právní ochrana vlastnictví není nikterak podmíněna.

Číslo 571.

Zaslání složenek Vídeňské poštovní spořitelny věřitelem dlužníku přede dnem 6. února 1919 neopravňuje ještě dlužníka, by po tomto dni použil jich ku placení tuzemskému věřiteli.

(Rozh. ze dne 1. července 1920, Rv I 318/20.)

Firma A. a firma B., obě v Československé republice, byly po léta v obchodním spojení. Firma A. byla dodavatelkou, firma B. odběratelkou zboží. Bylo zvykem, že odběratelka platila fakturované kupní ceny složenkami Vídeňské poštovní spořitelny, u níž prodávatelka měla účet, jehož číslo bylo též na fakturách červeně předtištěno. Koncem ledna 1919 zaslala prodávatelka kupitelce na její žádost zase větší počet složenek Vídeňské poštovní spořitelny, z nichž dvou použila kupitelka dne 24. února 1919 na vyrovnání faktur, obvykle upravených, ze dne 15. ledna 1919. Neuznávajíc vzhledem k nařízení ze dne 6. února 1919, čís. 57 sb. z. a n. poukaz ze dne 24. února 1919 za vyrovnání faktur, žalovala firma A. firmu B. o zaplacení fakturované kupní ceny. Obě nižší stolice zamítly žalobu, poněvadž žalovaná firma vzhledem k posavadní, dlouholeté zvyklosti stran, ku značnému počtu složenek, jež byly jí koncem ledna 1919 zaslány, a vzhledem k obvyklému předtisku na fakturách ze dne 15. ledna 1919, právem měla za to, že jest přáním žalující firmy, by placeno bylo způsobem, do té doby obvyklým.

Nejvyšší soud odsoudil žalovanou firmu k zaplacení zažalované pohledávky v korunách československých proti tomu, že žalující firma zpět na ni poukáže dobropis Vídeňské poštovní spořitelny.

Důvody:

Jest otázkou, zda žalovaná byla ještě po 6. únoru 1919, kteréhož dne vládním nařízením z téhož dne čís. 57 sb. z. a n. vyhlášený zákaz, převáděti peněžité pohledávky v korunách splatné do území Čsl. republiky, působnosti nabyt — oprávněna složenkami Vídeňské poštovní spořitelny platiti a zdali se tedy tímto placením liberovala. Po náhledu dovolacího soudu dlužno otázku záporně zodpovědět. Třeba že zasláním složenek byla žalobkyně k tomuto způsobu placení svolila, rozumělo se přece samo sebou, že s tím srozuměna jest jen za stávajících poměrů (rebus sic stantibus), jež jí zaručovaly, že placení to bude plnocenné. Když však se poměry citovaným nařízením změnily tak, že placení toto znemožňovalo žalobkyni, složenými penězi pro oblast Čsl. republiky disponovati, a tím stalo se méněcenným, měla si žalovaná uvědomiti, že jest žalobkyni povinna k péči řádného obchodníka (čl. 282 obch. zák.), a měla se zachovati tak, aby žalobkyni nevzešla žádná újma, aby tedy tato obdržela placení plnocenné a mohla složeným obnosem volně disponovati, t. j. žalovaná nebyla více oprávněna platiti na konto žalobkyně u Vídeňské poštovní spořitelny, poněvadž předpoklad, pod kterým

žalobkyně s tím srozuměna byla, minul, a platila-li tak, jednala proti zásadě věrnosti a víry, na níž se veškeren obchod zakládá. Placením tím se tedy závazku nesprostila a musí dluh proti zpětnému poukázání složených peněz zaplatiti znovu, a to dle předpisu § 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n. v Kč, poněvadž pohlédávka je splatna v oblasti Československé republiky.

Čís. 572.

I když věno požaduje se teprve po opětovném provdání se, vyměří se dle jmění a stavu povinného v čase prvního sňatku se zřetelem k nápotomnému snad zhoršení se majetkových poměrů povinného.

(Rozh. ze dne 7. července 1920, Rv I 402/20.)

Anna, po rodu R-ová, provdala se nejprve za Ludvíka S., a ovdověvši, vešla v nový sňatek s Františkem V-em. Teprve po té dožadovala se soudně na rodičích věna. Okresní soud vyměřil věno podle majetkových poměrů rodičů v čase druhého sňatku. Rekursní soud zrušil usnesení první stolice a nařídil jí, by, doplníc jednání, znovu rozhodla. Důvody: Dle § 1220 obč. zák. jsou rodiče povinni dáti dcerám při jejich provdání se věno, svému stavu a jmění přiměřené. Nárok na poskytnutí věna vzchází uzavřením sňatku a jeho rozsah určují tedy majetkové a rodinné poměry osoby k dotaci povinné v době uzavření sňatku. Obdržela-li dcera při sňatku od rodičů jednou již věno tehdy přiměřené, není oprávněna později i když se majetkové poměry rodičů podstatně zlepšily, činiti nárok na zvětšení věna; ona může toliko žádati doplnění věna, nebylo-li jí tehdy poskytnuto v přiměřené výši. Tyto zásady vyplývají zřejmě z ustanovení § 1220 obč. zák. a mají podklad také v tom, že věno, jednou poskytnuté, po smrti manžela vrací se pravidelně manželce (§ 1221 obč. zák.) a že dcera má ještě zachovaný nárok na dědický podíl z pozůstalosti po svých rodičích. V tomto případě ustanovil soud první stolice výši věna dle nynějšího stavu majetkového rodičů Anny S-ové opět provdané V-ové, to však dle shora uvedeného není správným a bude tudíž na soudu první stolice, aby nejprve přiměřeným způsobem (§ 1221 obč. zák.) zjistil majetkové a rodinné poměry manželů Františka a Antonie R-ových v době, kdy poprvé se navrhovatelka provdala, totiž za Ludvíka S-a, zejména, jaký měli tehdy majetek movitý a nemovitý, zdali zadlužený či čistý, v jakém rozsahu tehdy živnost hostinskou a řeznickou provozovali a s jakým asi výdělkem a kolik měli tehdy dítek, jakého stáří, jakého pohlaví a jakého zaopatření. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu navrhovatelky.

Důvody:

Podle § 1220 obč. zák. jsou rodiče nevěsty povinni, dáti jí při jejím provdání se věno, přiměřené jejich stavu a jmění, nemá-li nevěsta k tomu jmění vlastního; dle § 1223 obč. zák. nevěsta, jež věno své, totiž věno, jaké jí v době provdání se náleželo dle stavu a jmění rodičů, již obdržela, není oprávněna, žádati nové věno, a to ani v případě, kdyby se provdala